

VOORWOORD - LEEFOMGEVING Jaarverslag 2020

Ebbe Johansen, Voorzitter



Het jaar 2020 was een jaar met grote uitdagingen voor ons allemaal als gevolg van de COVID-19 pandemie. Deze ongekende wereldwijde gezondheids crisis heeft ons leven op losse schroeven gezet. Oudere mensen, die een groter risico lopen door de ziekte, zijn hard getroffen, en we zijn bedroefd over het grote verlies van levens. AGE had te maken met discriminatie, leeftijdsisme, isolement en eenzaamheid tegenover ouderen, maar we zijn tevreden dat chronisch zieken en ouderen hoog op de vaccinatielijst staan, en dankbaar voor de grote inzet van het gezondheidspersoneel.

Vanwege de beperkingen heeft het AGE-personeel veel van thuis uit gewerkt en zijn de vergaderingen online gehouden. Hoewel we het fysieke contact en de persoonlijke inspiratie missen, hebben we ook geleerd dat vergaderen op afstand heel effectief kan zijn. Zo waren wij bijvoorbeeld gedwongen onze Algemene Vergadering als twee WEB-vergaderingen te laten verlopen.

Het werk met het nieuwe Europees Parlement en de Commissie heeft zich goed ontwikkeld, met goede contacten en erkenning van het werk van AGE. AGE werd herhaaldelijk uitgenodigd voor online EU-debatten over het effect van COVID-19 op kwetsbare groepen, en wij hebben bijgedragen aan een aantal dossiers.

In de afgelopen jaren heeft de EU haar sociale focus versterkt. De Raad van de EU heeft in oktober 2020 conclusies aangenomen over mensenrechten, participatie en welzijn van ouderen in het tijdperk van digitalisering. Een grotere sociale focus is ook zichtbaar met de goedkeuring begin 2021 van het actieplan voor de tenuitvoerlegging van de Europese pijler van sociale rechten, die een basis vormt voor de werkzaamheden van de Commissie op sociaal gebied, waaronder langdurige zorg. De Commissie werkt aan het komende Europese groenboek over vergrijzing. Met input van leden heeft AGE bijgedragen aan dit document, en we kijken uit naar de komende resultaten en mogelijkheden.

In het jaar 2020 hebben wij onze nieuwe Secretaris-Generaal benoemd en met zijn lange ervaring in AGE, bevindt hij zich in een sterke positie om onze toekomst vooruit te helpen. Een van zijn eerste acties was de benoeming van een Membership and Campaign Officer. Deze belangrijke stap kan AGE dichterbij onze leden brengen en zelfs nieuwe leden en donateurs aantrekken. Als Europees netwerk zonder winstoogmerk zal AGE haar sterke werk voortzetten met beleidsbeïnvloeding en projecten ten behoeve van ouderen.

Maciej Kucharczyk, secretaris-generaal

2020 was een overgangsjaar, tussen de wereld voor en met de pandemie, maar ook, intern bij AGE, tussen het verleden en de nieuwe koers naar nieuwe horizonten.

Ik had de eer nieuwe verantwoordelijkheden op te nemen als algemeen secretaris van AGE om voort te bouwen op het werk dat onze leden en mijn voorganger, mevrouw Anne-Sophie Parent, de afgelopen achttien jaar hebben verricht. Sindsdien zijn we doorgeshaapt met het maken van AGE

een steeds representatievere beweging die de aspiraties van ouderen kan verwoorden en het beleid kan beïnvloeden. Wij hebben intern en extern veel werk verzet, met name om de financiële duurzaamheid van AGE op lange termijn te waarborgen, ons ledental uit te breiden en de samenwerking tussen onze leden te versterken. Wij zullen onze collectieve intelligentie en ervaring blijven inzetten om het ouderen gemakkelijker te maken aan onze werkzaamheden deel te nemen, en ten slotte zullen wij ervoor blijven zorgen dat de vergrijzingsproblematiek zichtbaar blijft, gehoord wordt en in beleidsmaatregelen wordt vertaald.

Het afgelopen jaar heeft aangetoond hoe kwetsbaar onze samenlevingen zijn, ongeacht onze leeftijd. Nooit eerder zijn de

mensenrechten van ouderen in twijfel getrokken of zelfs maar ter discussie gesteld met een impact als die van de pandemie. Toch hebben onze samenlevingen nog nooit zo'n kans gekregen om over onze toekomst na te denken. Dit is een unieke kans voor ons om ons bij de EU en onze nationale regeringen aan te sluiten in hun streven om weer beter op te bouwen.

Ons vermogen om van de pandemie te herstellen zal afhangen van onze collectieve inspanningen en van de politieke wil om een nieuwe soortgelijke crisis en de verslechtering van ons welzijn te voorkomen. Ons doel blijft iedereen in vergrijzende samenlevingen in staat te stellen om in waardigheid te leven en ouder te worden, volgens zijn of haar wensen, om tot vrijheid, democratie en welvaart bij te dragen en om ervan te profiteren. Na de pandemie zal onze wereld er zijn voor alle leeftijden!





HOOGTEPUNT VAN HET JAAR

De pandemie samen aanpakken

De pandemie heeft reeds bestaande problemen in verband met de vergrijzing op gewelddadige wijze blootgelegd, van het alomtegenwoordige ageïsme tot de zwakke punten van onze stelsels voor gezondheidszorg en langdurige zorg. Ze heeft ook veel mensen van alle leeftijden geïsoleerd, waardoor ze geen toegang hebben tot onderwijs of socialisatie. Het gebrek aan contacten met familie en vrienden is voor veel ouderen bijzonder moeilijk geweest, vooral voor degenen die in verpleeghuizen wonen of alleen zijn. Tegelijkertijd heeft de crisis een ongekend politiek momentum gegenereerd om te pleiten voor de eerbiediging van de mensenrechten bij het ouder worden. Zij heeft ook fundamentele vragen doen rijzen over onze samenlevingen en de manier waarop zij functioneren, zoals het belang van solidariteit binnen en tussen generaties of de verbanden tussen de pandemie, de klimaatverandering en de groeiende sociaaleconomische ongelijkheid.

- **Ouderen in Europa houden vol**

In 2020 heeft de COVID-19-pandemie veel aspecten van ons leven stilgelegd. Maar als er één ding is dat niet tot stilstand is gekomen,

dan is het wel ons vermogen als maatschappelijke organisaties om ons aan te passen en veerkrachtig en solidair het hoofd te bieden. Op nationaal niveau hebben organisaties die lid zijn van AGE hun werkprogramma's en activiteiten aangepast om te voldoen aan de COVID-19-maatregelen en ouderen in hun gemeenschappen zo goed mogelijk te ondersteunen, met name door de ontwikkeling van diverse online-activiteiten en -diensten.

Op EU- en internationaal niveau hebben de al lang bestaande aanbevelingen over de noodzaak om de waardigheid van ouderen te respecteren, te zorgen voor universele toegang tot adequate en hoogwaardige sociale bescherming of isolement en eenzaamheid onder ouderen te bestrijden, een nieuwe en urgenter betekenis gekregen dan ooit tevoren. Onze stem werd gehoord. We werden vele malen uitgenodigd voor online debatten op hoog niveau van de EU, de WHO en de VN over de gevolgen van COVID-19 voor kwetsbare groepen en wij droegen bij aan diverse verklaringen en standpunten.

■ **Ouderen in het oog van de storm**

De pandemie heeft in een nieuw ruw licht gesteld hoe leeftijdscriteria ten onrechte kunnen worden gebruikt in beleidsmaatregelen die tot discriminatie leiden. AGE had het drukker dan ooit met het monitoren van de doorleefde ervaringen van ouderen in heel Europa. In een verslag dat voor het eerst in april werd gepubliceerd en in mei werd bijgewerkt, maakte AGE melding van alarmerende schendingen van de mensenrechten op oudere leeftijd in de context van de pandemie. In december werd

in de tweede editie van de AGE-barometer geanalyseerd en aangetoond dat de crisis de reeds bestaande problemen van veel ouderen nog heeft verergerd.

Het hele jaar door benadrukte AGE echter ook dat sommige ouderen weliswaar een verhoogd risico op uitsluiting of ernstige gevolgen voor hun gezondheid liepen, maar dat vele anderen veerkrachtig bleven en zich inspanden om de anderen te steunen. Ouderen steunden kinderen en kleinkinderen - soms op afstand, soms financieel - tijdens de crisis. Oudere werknemers in noodsectoren die bijna met pensioen gingen of gepensioneerd zelf meldden zich vrijwillig aan om weer aan het werk te gaan. Ouderen boden zich vrijwillig aan om voedsel en medicijnen te verstrekken en isolatie te bestrijden of naaiden gewoon beschermende maskers.

■ **AGE tracht crisisbeheersing te begeleiden**

In deze storm heeft AGE zich tot het uiterste ingespannen om zowel als waakhond en als partner op te treden. In verschillende open brieven aan de Europese Commissie en het Europees Parlement werd eraan herinnerd dat chronologische leeftijd nooit mag worden gebruikt voor de toewijzing van goederen en diensten, noch als criterium voor het bepalen van de kwetsbaarheid, prognose of behandelingsmogelijkheden van mensen. Meer dan ooit beklemtoonde AGE dat de staten maatregelen moeten nemen om discriminatie en misbruik te voorkomen en om de behoeften van mensen in kwetsbare situaties te voldoen.

Op basis van het bewijsmateriaal van AGE en andere maatschappelijke organisaties hebben verscheidene leden van het

Europees Parlement hun bezorgdheid geuit over het beheer van de crisis in de langdurige zorg - een alarmerende situatie die ook door AGE bij gelegenheid van verschillende vergaderingen en uitwisselingen onder de aandacht is gebracht van de voorzitter van de Europese Commissie, vice-voorzitters en verscheidene Commissieleden.

■ AGE pleit voor een uittreden dat leeftijdsgelijkheid waarborgt

In mei al, terwijl Europa de eerste golf van de pandemie doormaakt, publiceert AGE een rapport waarin wordt opgeroepen om bij het herstel van de COVID-19-crisis sociale vangnetten in te stellen die ons beschermen tegen de groeiende ongelijkheid en de economische onrust die we na de financiële crisis van 2008-2009 hebben gekend.

In een internationale online conferentie die gezamenlijk werd georganiseerd door AGE, onze Duitse lidorganisatie BAGSO en het Duitse federale ministerie van Familiezaken, Ouderen, Vrouwen en Jeugd als onderdeel van het Duitse voorzitterschap in de EU, stelden beleidsmakers, deskundigen en het maatschappelijk middenveld concrete oplossingen voor om de rechten van ouderen te versterken in tijden van digitalisering.

De daaropvolgende conclusies van de Raad van de EU over hetzelfde onderwerp effenden de weg voor veelbelovende beleidsontwikkelingen om de rechten van ouderen op Europees niveau aan de orde te stellen. Het valt nog te bezien of het komende Europese groenboek over vergrijzing, dat in 2021 zal verschijnen, voldoet aan de normen die onder het Duitse voorzitterschap van de Europese Unie zijn besproken.



AGE Platform Europe

Tervurenlaan 111, 168/2 - B - 1150 Brussel

Tel: +32.2.280.14.70 - Fax: +32.2.280.15.22

E-mail: info@age-platform.eu - www.age-platform.eu

 twitter.com/AGE_PlatformEU

 www.facebook.com/AGE-Platform-Europe-531987210246422



Deze publicatie is medegefinancierd door het Rechten, Gelijkheid en Burgerschap Programma van de Europese Unie. De inhoud ervan valt onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van het AGE Platform Europe en kan in geen geval worden beschouwd als een weergave van de standpunten van de Europese Commissie.